

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per una entitat pública sobre la cancel·lació i la destrucció de les dades de dones maltractades que han estat en una casa d'acollida

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una entitat pública en què es plantegen diverses qüestions relatives al tractament de les dades de dones maltractades que ingressen en una casa d'acollida.

La consulta explica que una de les dones que havia estat acollida ha sol·licitat la cancel·lació i destrucció de les seves dades i les de la seva filla, del registre gestionat per l'entitat que formula la consulta (en endavant, l'Entitat), i afegeix que aquesta senyora anteriorment havia signat el full de consentiment.

La consulta afegeix que el sector que treballa amb aquest col·lectiu considera que s'haurien de preservar les dades per tal de tenir constància, entre d'altres raons, de les dones que han gaudit d'aquests recursos i, per tant, que la cancel·lació i posterior destrucció de les dades afectaria tant al Sistema d'Informació Social del Departament de Benestar, com a la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, com als protocols elaborats per la xarxa per dur a terme intervencions coordinades.

Per tot això, la consulta demana un dictamen per tal d'aclarir si les dades poden ser cancel·lades i posteriorment destruïdes a petició de les dones que han estat ingressades al centre. També pregunta si la cancel·lació es pot fer extensible a les dades dels fills i filles de les dones acollides, que no estiguin tutelats per l'Administració.

La consulta aporta còpia de l'autorització per a la recollida i utilització de dades (document núm.1), i còpia del Formulari de notificació de fitxers al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, corresponent al fitxer "Administració" (document núm. 2).

Analitzada la petició, la documentació que l'acompanya i la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

(...)

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials (LSS), recull en el seu article 41 la col·laboració entre les administracions públiques en matèria de serveis socials, en els següents termes:

“(...)

2. La col·laboració interadministrativa inclou l'establiment per conveni de fórmules de gestió conjunta dels serveis i la creació d'ens de gestió per mitjà d'un consorci o d'altres modalitats legalment establertes.”

Segons la LSS, són serveis socials especialitzats (articles 18 i 19 LSS), entre d'altres, els serveis d'atenció especialitzada urgent per a dones en situació de violència masclista i per als seus fills, així com els serveis d'acolliment residencial per a dones en situació de violència masclista i per als seus fills, incloent el servei de casa d'acolliment (veure l'Annex de la LSS, que recull el Catàleg classificat de serveis i prestacions socials del Sistema Català de Serveis Socials).

En aquest context, la consulta exposa que, entre els recursos que gestiona l'Entitat, es troba la Casa d'acollida per a dones maltractades o que han patit violència masclista (...), i explica que les dones hi ingressen a partir de la xarxa establerta per tal de ser protegides i refer-se durant el temps necessari de la situació patida, i que normalment ingressen acompanyades dels seus fills menors d'edat, si en tenen.

La consulta explica que una de les dones acollides al centre esmentat, en el moment de la baixa definitiva i sortida de la casa, *“ha sol·licitat per escrit que es cancel·lin i posteriorment es destrueixin totes les seves dades personals, així com les de la seva filla, del registre (...).”*

El dret de cancel·lació, juntament amb els drets d'accés, rectificació i oposició (drets ARCO), es troba regulat a la normativa de protecció de dades personals, en concret, la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), i el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD). Els drets ARCO es reconeixen al titular de les dades (article 3.e) LOPD), en relació amb la seva informació personal.

L'article 16 de la LOPD concreta l'exercici del dret de cancel·lació, en els següents termes:

- “1. El responsable del tractament té l'obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l'interessat en el termini de deu dies.*
- 2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.*
- 3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió.*
- 4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s'hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.*
- 5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat.”*

Atesa la consulta i la documentació que l'acompanya, cal fer les següents consideracions prèvies.

En primer lloc, la consulta explica que en el moment de l'ingrés es demana a les dones, entre d'altres coses, que signin un document on donen consentiment per tal que les

seves dades personals puguin ser tractades. La consulta adjunta el full de signatura (document núm. 1), i explica que la persona que sol·licita la cancel·lació de les seves dades i les de la seva filla, *“havia signat el full de consentiment”*.

Als efectes que ens ocupen en aquest dictamen, convé puntualitzar que l'exercici del dret de cancel·lació per part de l'afectada respecte les seves pròpies dades i, si escau, respecte les de la seva filla, no queda condicionat pel fet que, en el moment de l'ingrés en la casa d'acollida, hagi signat un full de consentiment per al tractament de les dades. La prestació per part de l'afectat del seu consentiment, habilita al responsable d'un fitxer o tractament (art. 3.d) LOPD) per a tractar les seves dades, però no limita ni condiciona un ulterior exercici del dret de cancel·lació per part de l'afectat.

En segon lloc, la consulta explica que les dades en qüestió, que l'afectada hauria sol·licitat cancel·lar, s'incorporen a un dels fitxers que gestiona l'Entitat, i aporta còpia del formulari de notificació al Registre de Protecció de Dades de Catalunya del fitxer *“Administració”* (document núm. 2). La consulta fa esment que l'afectada hauria sol·licitat la cancel·lació de dades del registre gestionat per l'Entitat.

Val a dir que, segons la Resolució de l'Entitat, sobre creació de fitxers de dades personals (...) el fitxer *“Administració”* té la finalitat de gestió dels proveïdors i clients de l'Entitat. En aquest fitxer es preveu, com a persones afectades, els proveïdors i clients de l'Entitat, i es preveu el tractament de dades de caràcter identificatiu, dades d'informació comercial, econòmic financeres i d'assegurances. Vist el seu contingut, és clar que el fitxer que s'adjunta a la consulta no recull el tractament de les dades a les que es refereix la consulta (dades de les dones ateses a la casa d'acollida i, si escau, dels seus fills). Segons la Resolució esmentada i la informació disponible al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, l'Entitat ha creat i inscrit dos fitxers més, el *“Fitxer de recursos humans”* i el *“Fitxer de dependència”*, la finalitat dels quals tampoc té relació amb la informació objecte de consulta.

En qualsevol cas, l'Entitat, com a responsable del tractament de les dades personals relacionades amb el compliment de les funcions que té atribuïdes en relació amb la gestió de la casa d'acollida per a dones maltractades, ha de disposar dels fitxers corresponents, en els termes de l'article 20 de l'LOPD i de l'article 54 del RLOPD.

III

Per la informació de què es disposa es desconeix quines dades concretes o tipologies de dades tracta l'Entitat en relació amb les persones que ingressen a la casa d'acollida.

Segons s'explica al web de l'Entitat:

“La Casa d'Acollida (...) és un servei residencial temporal que té com a objectiu oferir un espai d'acollida i convivència per a les dones i les seves filles i fills que han viscut situacions de violència masclista i que no disposen d'una xarxa familiar i/o social de suport prou segura. La Casa d'Acollida proporciona un entorn de seguretat físic i emocional i una atenció integral a les seves necessitats, es promou un treball personal i en grup per recuperar l'autonomia, l'autoestima, la valoració personal i una relació materno-filial satisfactòria.”

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, preveu, entre d'altres, l'establiment de serveis d'acolliment substitutori de la llar, els quals han de comptar amb suport personal, psicològic, mèdic, social, jurídic i de lleure, dut a terme per professionals especialitzats, per a facilitar la plena integració

sociolaboral de les dones que pateixen situacions de violència (article 59.1 Llei 5/2008, al que ens referirem amb detall més endavant).

Vist això, atès que el supòsit plantejat es refereix a l'estada de l'afectada i de la seva filla en una casa d'acollida per a dones víctimes de violència masclista, sembla probable que, a més de dades identificatives i de característiques personals d'aquestes persones, es tractin altres dades, com ara dades relatives a la situació de risc d'aquestes persones, dades referides a la comissió de delictes, a la seva situació laboral o legal, dades sobre l'entorn familiar, o fins i tot dades de salut, entre d'altres, vista la normativa esmentada.

Sens perjudici de fer avinent que el tractament d'aquestes dades ha d'estar sotmès a l'aplicació dels principis i garanties de la normativa de protecció de dades, als efectes que interessin en aquest dictamen cal tenir present que la sol·licitud de cancel·lació es refereix a "totes les dades" de les sol·licitants, que l'Entitat hagi tractat.

Atès el que disposa l'article 16.2 de l'LOPD, esmentat, la cancel·lació en principi es justifica en el fet que el tractament pugui ser contrari a l'ordenament jurídic, singularment, a la normativa de protecció de dades i, en particular, al principi de qualitat, segons el qual les dades només es poden tractar quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut (article 4.1 LOPD). L'article 4 de l'LOPD afegeix que:

"(...)

4. Si les dades de caràcter personal registrades són inexactes, en tot o en part, o incompletes, han de ser cancel·lades i substituïdes d'ofici per les dades corresponents rectificades o completades, sens perjudici de les facultats que l'article 16 reconeix als afectats.

5. Les dades de caràcter personal han de ser cancel·lades quan hagin deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat recollides o registrades.

No han de ser conservades de manera que permetin identificar l'interessat durant un període superior al necessari per a les finalitats d'acord amb les quals hagin estat recollides o registrades.

(...)."

És a dir, en el cas que el tractament de les dades de l'afectada i de la seva filla, deixi de resultar ajustat al que disposa l'LOPD, o si per algun motiu les dades deixen de respondre amb exactitud a la realitat, l'afectada pot demanar-ne la cancel·lació, que s'haurà de dur a terme. També correspon cancel·lar les dades quan el seu tractament deixa de ser necessari per a la finalitat que en justifica el tractament (en compliment del principi de finalitat, ex. art. 4.2 LOPD).

Caldrà, doncs, aplicar aquests principis de qualitat i de finalitat, per tal de precisar, en cada cas, quines dades poden ser o no cancel·lades.

IV

Atès que el dret de cancel·lació és un dret personalíssim i l'ha d'exercir la persona afectada (article 23.1 RLOPD), la sol·licitant té dret a exercir el dret de cancel·lació respecte les seves pròpies dades personals, que hagin estat objecte de tractament per part de l'Entitat.

La consulta pregunta si la cancel·lació i posterior destrucció de dades pot fer-se extensible a les dades dels fills i filles de les dones que ingressen a la casa d'acollida,

quan aquestes conserven la potestat i la guàrdia i custòdia i el menor no es troba tutelat per l'Administració.

Pel que fa a les dades personals titularitat de la filla de l'afectada que l'Entitat hagi pogut tractar en relació amb l'ingrés i estada a la casa d'acollida, l'afectada també pot sol·licitar-ne la cancel·lació, atès que, d'acord amb l'article 236-1 del Llibre segon del Codi Civil de Catalunya (CC), els progenitors són els titulars de la potestat parental respecte als fills menors no emancipats, l'exercici de la qual comporta la representació legal d'aquests fills (article 236-18 CC).

L'apartat 2 de l'article 236-18 del CC exclou de la representació legal dels fills els actes relatius als drets de la personalitat, llevat que les lleis que els regulin estableixin una altra cosa.

Per tant, l'afectada també té el dret a sol·licitar la cancel·lació de dades, en nom i representació de la seva filla, sens perjudici que aquesta, en cas que sigui menor d'edat i major de 14 anys, pugui exercir el dret de cancel·lació directament, atesa la previsió de l'article 13 del RLOPD, que reconeix als menors majors de 14 anys la capacitat de consentir el tractament de dades de caràcter personal i, en conseqüència, l'exercici dels drets ARCO.

V

Dit això, l'Entitat ha de comprovar, d'entrada, en quins fitxers de la seva responsabilitat es tracten dades personals de la sol·licitant i de la seva filla, i quines són aquestes dades. Més, tenint en compte que, com s'ha apuntat, no sembla que aquesta informació sigui objecte de tractament en el fitxer que acompanya a la consulta.

Segons disposa la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria (CNAAT) té com a funció, entre d'altres, l'elaboració de les taules d'avaluació documental (TAD), que han de ser aprovades pel conseller o consellera de Cultura, així com controlar-ne l'aplicació correcta (segons l'article 19.2.b), Primera, de la Llei 10/2001).

Respecte el contingut i abast de les TAD, l'article 10 del Decret 13/2008, de 22 de gener, sobre accés, avaluació i tria de documents, disposa el següent:

"1 Les taules d'avaluació i accés documental s'apliquen a la documentació pública i determinen, per a cada sèrie documental, el termini de conservació i els criteris sobre l'aplicació de la normativa que regeix l'accés als documents.

"2 La Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental elabora les taules d'avaluació i accés documental i les eleva al conseller o a la consellera competent en matèria de cultura per a la seva aprovació mitjançant Ordre."

Val a dir que, actualment, no consta l'existència de TAD aprovades, referides, específicament, a la informació objecte de consulta.

En qualsevol cas, l'anàlisi i la delimitació de la pertinença de conservar determinada informació referida a les víctimes de violència i els seus fills, en quins termes s'hauria de conservar, i quina informació es podria cancel·lar -ja sigui bloquejant o fins i tot eliminant informació-, així com l'establiment de terminis de conservació, només es pot fer amb coneixement de la concreta informació tractada.

Dit això, un cop identificades les dades objecte de tractament, atès que l'afectada demana cancel·lar-les "totes", l'Entitat ha de tenir en compte si l'afectada ha exposat motius concrets per fonamentar l'exercici del seu dret de cancel·lació, qüestió que es desconeix.

Per bé que ni la LOPD (article 16) ni el RLOPD (arts. 31 a 33) no supediten l'exercici del dret de cancel·lació a una justificació concreta, al·legada per l'afectat, en el cas que l'afectada concreti la seva petició de cancel·lació –més enllà d'expressar la seva voluntat que es cancel·lin totes les dades-, això podria permetre determinar de forma més precisa quines de les dades que l'Entitat tracta, de l'afectada i de la seva filla, poden ser cancel·lades –ja sigui bloquejades o definitivament esborrades-, i quines s'han de conservar. Aquesta concreció podria permetre una anàlisi més precisa per part de l'Entitat a l'hora de ponderar si la cancel·lació de les dades de l'afectada i de la seva filla ha de prosperar, o bé si correspon denegar la cancel·lació de les dades, total o parcialment.

A això hem d'afegir que l'afectada sol·licita que es cancel·lin *"i posteriorment es destrueixin totes les seves dades, així com les de la seva filla."*

La "cancel·lació" de dades no equival necessàriament a l'esborrat o destrucció física de la informació –o del suport en què s'emmagatzema la informació- sinó que, en cas que la cancel·lació sigui pertinent, aquesta s'ha de traduir en un "bloqueig" de la informació, és a dir, en un cessament en l'ús de les dades, sens perjudici que algunes dades hagin de suprimir-se quan resulti pertinent (art. 16.3 LOPD). El bloqueig consisteix en la *"identificació i reserva d'aquestes dades amb la finalitat d'impedir-ne el tractament excepte per posar-les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament i només durant el termini de prescripció de les responsabilitats esmentades"*, transcorregut el qual caldria suprimir les dades (article 5.1.b) del RLOPD). És a dir, només quan s'ha acomplert aquest termini, el qual pot variar en funció de la informació tractada i de les responsabilitats que es poden generar, s'hauria de procedir a la supressió o eliminació efectiva de la informació.

En qualsevol cas, el responsable del fitxer o tractament, en aquest cas, l'Entitat, ha de donar sempre resposta a qualsevol persona que exercita un dret ARCO, en aquest cas, el dret de cancel·lació, independentment que la cancel·lació sol·licitada sigui o no procedent, en els termes que es concreten en l'article 32.2 del RLOPD, al que ens remetem. A això cal afegir que, segons es desprèn de l'article 33.3 del RLOPD, en cas de denegació del dret de cancel·lació, l'Entitat ha d'informar l'afectada del seu dret a demanar la tutela de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

VI

Cal tenir present la previsió de l'article 33 del RLOPD, segons la qual:

"1.La cancel·lació no pertoca quan les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat que van justificar el tractament de les dades.

2. També es poden denegar els drets de (...) cancel·lació en els supòsits en què ho prevegi una llei o una norma de dret comunitari aplicable directament o quan aquesta llei o norma impedeixin al responsable del tractament revelar als afectats el tractament de les dades a què es refereixi l'accés.

(...)"

És a dir, l'Entitat, com a responsable del fitxer o tractament corresponent, hauria de poder conservar tota o part de la informació personal que tracta, encara que l'afectada en demani la cancel·lació, sempre que això es justifiqui en la normativa o disposicions que resultin aplicables, o en les relacions contractuals establertes entre responsable i afectat, o si ho preveu una llei.

La consulta exposa que el sector que treballa amb aquest col·lectiu considera que s'haurien de preservar les dades per tal de tenir constància, entre d'altres raons, de les dones que han gaudit d'aquests recursos i, per tant, que la cancel·lació i posterior destrucció de les dades afectaria tant al Sistema d'Informació Social del Departament de Benestar, com a la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, com als protocols elaborats per la xarxa per dur a terme a intervencions coordinades.

Segons l'article 42.1 de la LSS, el Sistema d'Informació Social (SIS), al que es refereix la consulta, garanteix la disponibilitat de la informació relativa a les prestacions i a la Cartera de serveis socials. El mateix article 42 de la LSS, afegeix el següent:

"2. El Sistema d'Informació Social integra les dades relatives a l'atenció social del sector públic i del sector privat, amb els objectius d'evitar duplicitats i millorar l'atenció als destinataris dels serveis socials.

3. Els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i els ciutadans tenen dret a accedir al Sistema d'Informació Social i a utilitzar-lo, d'acord amb la normativa aplicable.

4. La configuració del sistema es regeix pel principi de descentralització en el subministrament de les dades i en el tractament que en fan les administracions i entitats implicades.

5. L'Administració de la Generalitat ha de garantir l'existència d'un sistema d'informació social comú, compartit i compatible, i també la coordinació d'aquest sistema, establint els criteris comuns als quals s'han d'ajustar el contingut i les condicions d'accés.

6. El Sistema d'Informació Social es fonamenta en els principis de descentralització, interoperativitat i fiabilitat. En l'accés i la utilització del Sistema s'ha de garantir la privacitat de les dades personals constitucionalment i legalment protegides, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del Sistema sobre dades de caràcter personal necessàries per a accedir a les prestacions (...)"

Com ha quedat dit, els serveis d'atenció especialitzada urgent per a dones en situació de violència masclista i per als seus fills, com pot ser el servei que presta una casa d'acollida, formen part dels serveis integrats en el Sistema Català de Serveis Socials, en els termes previstos en la normativa aplicable, principalment, la pròpia LSS.

A això cal afegir que la Llei 5/2008, citada, preveu la creació de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones que pateixen violència de gènere, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació, així com l'establiment de mecanismes per a una intervenció integral i coordinada, mitjançant la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya (article 6.f) i g), i article 54.1, de la Llei 5/2008).

Segons l'article 54.2 de la Llei 5/2008, integren la Xarxa els serveis d'acolliment i recuperació, i els serveis d'acolliment substitutori de la llar, entre d'altres.

Segons l'article 58 de la Llei 5/2008, referit als serveis d'acolliment i recuperació:

“1. Els serveis d'acolliment i recuperació són serveis especialitzats, residencials i temporals, que ofereixen acolliment i atenció integral per a possibilitar el procés de recuperació i reparació a les dones i a llurs filles i fills dependents, que requereixen un espai de protecció a causa de la situació de risc motivada per la violència masclista, tot vetllant per llur autonomia.

2. Els serveis d'acolliment i recuperació es destinen, en tot cas, a les dones que es troben en qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, en forma de mutilació genital femenina o risc de patir-la, o de matrimoni forçós.

3. El Govern ha de garantir l'accés a una plaça dels serveis a què fa referència aquest article per a totes les dones i llurs fills i filles que acreditin ésser víctimes de violència masclista i que ho requereixin.”

Segons l'article 59 de la Llei 5/2008, referit als serveis d'acolliment substitutori de la llar:

“1. Els serveis d'acolliment substitutori de la llar són serveis temporals que actuen com a substitució de la llar i han de comptar amb suport personal, psicològic, mèdic, social, jurídic i de lleure, dut a terme per professionals especialitzats, per a facilitar la plena integració sociolaboral de les dones que pateixen situacions de violència.

2. Els serveis d'acolliment substitutori de la llar es destinen, en tot cas, a les dones que es troben en qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari en forma de mutilació genital femenina o risc de patir-la, o de matrimoni forçós.

3. El Govern, amb la finalitat establerta per aquest article, ha de garantir l'accés a una plaça dels serveis a què fa referència aquest article per a totes les dones amb llurs fills i filles que acreditin ésser víctimes de violència masclista i que ho requereixin.”

També fem notar que, segons l'article 81 de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA), els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per a protegir els infants i els adolescents de qualsevol forma de maltractament i, especialment, de qualsevol forma de violència física, psíquica o sexual. Segons l'article 95 de la LDOIA:

“La Generalitat, per mitjà del departament competent de la xarxa de recursos sobre violència masclista, té l'obligació de desenvolupar l'atenció especialitzada adreçada a infants i adolescents que conviuen amb situacions de violència masclista en l'àmbit familiar, tal com recull la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, en el marc dels serveis d'atenció integral que formen part de la dita xarxa de recursos i d'una manera coordinada amb l'organisme competent en infància i adolescència.”

Amb tot això, cal partir de la base que la normativa aplicable (LSS, Llei 5/2008 i LDOIA), sens perjudici d'altra normativa que resulti d'aplicació, articula un sistema d'intervenció integral i coordinada entre les diferents Administracions públiques, entre les que caldria incloure, als efectes que ens ocupen, l'Entitat, per tal d'atendre les dones que accedeixen a la casa d'acollida i els seus fills. Aquesta intervenció integral i coordinada en matèria de serveis socials es gestiona, com hem vist, a través del SIS, que ha d'integrar les dades relatives a l'atenció social del sector públic i del sector privat, amb els objectius d'evitar duplicitats i millorar l'atenció als destinataris dels serveis socials, en els termes previstos a la LSS. Per tant, el SIS hauria d'integrar, també, aquelles dades personals tractades per l'Entitat en el cas que ens ocupa, que resultin adequades, pertinents i necessàries per a la finalitat d'atendre les persones afectades que ingressen a la casa d'acollida.

En el context del suport interdisciplinari que cal donar a les dones afectades (article 59 Llei 5/2008), cal tenir en compte que la Llei 5/2008, citada, disposa que les administracions públiques de Catalunya han de desenvolupar les accions necessàries per a detectar i identificar situacions de risc o d'existència de violència masclista, i els imposa l'establiment de línies de suport destinades a l'organització i l'execució de les activitats de prevenció que estableix aquesta llei (article 10).

L'article 11 de la Llei 5/2008, obliga a totes les persones professionals, especialment les de la salut, dels serveis socials i de l'educació, a intervenir quan tinguin coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista, d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral.

El capítol 4 del títol III de la mateixa Llei 5/2008 (article 53 i següents), que configura la Xarxa d'Atenció i Recuperació per a les dones en situacions de violència masclista, obliga el Govern de la Generalitat a desenvolupar models d'intervenció integral a tot el territori de Catalunya, per mitjà d'una xarxa de serveis de qualitat en tots els àmbits, que sigui capaç de donar respostes adequades, àgils, properes i coordinades a les necessitats de les dones que estan en situacions de violència masclista.

Aquestes previsions, en definitiva, imposen una obligació per a les administracions públiques de vetllar per les víctimes de violència de gènere, des d'una perspectiva multidisciplinària, en el marc de les actuacions relatives als serveis socials (LSS), en concret, en relació amb la violència de gènere. Pel que fa als menors d'edat, com ha quedat apuntat, la LDOIA, citada, articula un sistema de protecció dels menors, també en relació amb situacions de violència, al que les administracions públiques implicades han de donar necessari compliment, en els termes de la dita llei.

Per tot això, es constata que les administracions públiques implicades en matèria de protecció a les dones maltractades han de poder articular una sèrie de mesures de protecció per a les afectades i els seus fills que, als efectes que interessin en aquest dictamen, poden no esgotar-se en el moment en què les afectades abandonen un centre d'acolliment temporal i substitutori de la llar.

Tenint en compte això, en el cas que el tractament de determinades dades sigui necessari per donar compliment a l'obligació que la normativa imposa a les administracions públiques de vetllar pel benestar i la seguretat de les víctimes i afectades per situacions de violència, i per donar continuïtat a aquest suport per a les dones afectades i els seus fills, això podria justificar la no cancel·lació de determinades dades, un cop l'estada a la casa d'acollida ha finalitzat.

Per tant, la normativa de protecció de dades, en connexió amb la normativa citada, permetria que l'Entitat no cancel·li, és a dir, que no bloquegi ni suprimeixi determinades dades de l'afectada i de la seva filla, sempre que aquestes siguin necessàries per al correcte compliment de les funcions que l'Entitat té atribuïdes, en el marc de la LSS i la Llei 5/2008.

Així, per exemple, la normativa preveu que cal garantir a les dones afectades l'accés a una plaça dels serveis d'acolliment substitutori de la llar (art. 59.3 Llei 5/2008). No obstant això, a l'hora de valorar en cada cas les mesures a prendre, pot ser rellevant, com a mínim durant un cert temps, conèixer determinada informació sobre l'estada anterior de l'afectada al centre. Per exemple, en el cas que hi hagi alguna limitació en la possibilitat que les dones afectades puguin realitzar una segona estada en la casa d'acollida, o en el cas que l'estada en la casa d'acollida no sigui gratuïta o s'estableixi

alguna despesa que ha d'abonar l'afectada, l'Entitat hauria de poder conservar determinades dades d'aquesta, als efectes pertinents.

Vist que la gestió de la casa d'acollida per part de l'Entitat s'emmarca en la prestació d'una sèrie de serveis, suport, prestacions i ajuts en el context del sistema públic dels serveis socials (en els termes de l'LSS), pot ser que determinada informació tractada per l'Entitat, relativa a l'estada de l'afectada en la casa d'acollida, sigui rellevant i necessària per a gestionar aquest ajut o prestació, cosa que també podria justificar la no cancel·lació de determinades dades.

Contràriament, en cas que l'Entitat tracti determinades dades de l'afectada i de la seva filla que només són necessàries mentre dura l'estada a la casa d'acollida, és probable que aquestes dades puguin ser cancel·lades i bloquejades, un cop l'estada ha finalitzat.

Respecte les dades bloquejades, l'Entitat ha d'abstenir-se de seguir realitzant qualsevol tractament, però aquestes dades continuen disponibles, si és necessari, per a les administracions públiques, els jutges i els tribunals que les poguessin requerir, per atendre les possibles responsabilitats nascudes del tractament (article 16.3 LOPD).

En qualsevol cas, es reitera que l'Entitat ha d'examinar quines dades personals tracta, tant de l'afectada com de la seva filla, a fi i efecte d'avaluar la possible concurrència de la necessitat de conservar algunes de les dades tractades, en atenció a la normativa aplicable.

VII

Com s'ha posat de manifest, en el cas que ens ocupa sembla probable que, a més de dades identificatives i de característiques personals de les persones afectades, es tractin altres dades de molt diversa naturalesa, algunes de les quals constitueixen dades sensibles, o mereixedores d'especial protecció (article 7 LOPD).

En aquest sentit, cal tenir en compte que l'article 9 de l'LOPD i el Títol VIII del RLOPD configuren les mesures de seguretat que cal aplicar en atenció a la informació tractada. Respecte la informació sensible, cal aplicar les mesures de seguretat de nivell alt.

En aquest sentit, l'article 81 del RLOPD estableix:

"1. Tots els fitxers o tractaments de dades de caràcter personal han d'adoptar les mesures de seguretat qualificades de nivell bàsic.

2. S'han d'implantar, a més de les mesures de seguretat de nivell bàsic, les mesures de nivell mitjà, en els següents fitxers o tractaments de dades de caràcter personal:

a) Els relatius a la comissió d'infraccions administratives o penals.

b) Aquells el funcionament dels quals es regeixi per l'article 29 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

(...)

f) Els que continguin un conjunt de dades de caràcter personal que ofereixin una definició de les característiques o de la personalitat dels ciutadans i que permetin avaluar determinats aspectes de la seva personalitat o comportament.

3. A més de les mesures de nivell bàsic i mitjà, les mesures de nivell alt s'han d'aplicar en els següents fitxers o tractaments de dades de caràcter personal:

a) Els que es refereixin a dades d'ideologia, afiliació sindical, religió, creences, origen racial, salut o vida sexual.

b) Els que continguin o es refereixin a dades obtingudes per a fins policials sense consentiment de les persones afectades.

c) Els que continguin dades derivades d'actes de violència de gènere.

(...)"

A això cal afegir que l'article 113.1 del RLOPD disposa que l'accés a la documentació s'ha de limitar exclusivament al personal autoritzat.

Així, la normativa de protecció de dades articula amb caràcter general una limitació d'accés a la informació personal, que cobra una especial rellevància en el cas que ens ocupa, atès que, com ha quedat exposat, previsiblement es tractarà informació sensible o mereixedora d'especial protecció, de l'afectada i de la seva filla.

Tenint en compte això, en aquells casos en que no pertoqui cancel·lar determinades dades tractades de l'afectada i de la seva filla, res impedeix que l'Entitat que formula la consulta procedeixi a limitar l'accés a la informació especialment sensible o afectadora per la intimitat o la seguretat de les persones afectades.

Aquesta limitació d'accés podria ser pertinent, entre d'altres, per reforçar la protecció de la informació relativa a l'adreça de les afectades, un cop ha conclòs la seva estada a la casa d'acollida o altra informació que en pugui permetre la localització.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara, es fan les següents,

Conclusions,

L'Entitat ha d'examinar quines dades personals tracta, tant de l'afectada com de la seva filla, a fi i efecte d'avaluar la possible concurrència de la necessitat de conservar algunes de les dades tractades, en atenció a la normativa aplicable.

La normativa de protecció de dades, en connexió amb la normativa aplicable (LSS, Llei 5/2008 i LDOIA), permet que l'Entitat no cancel·li, és a dir, que no bloquegi ni suprimeixi, com a mínim, durant un cert temps, aquelles dades de l'afectada i de la seva filla que siguin necessàries per al correcte compliment de les funcions de l'Entitat, i per donar compliment a l'obligació de les administracions públiques de vetllar pel benestar i la seguretat de les víctimes de situacions de violència.

Això, sens perjudici que l'Entitat procedeixi a limitar l'accés a la informació especialment sensible o afectadora per la intimitat o la seguretat de les persones afectades, que no pugui ser cancel·lada, en els termes apuntats.

Pel que fa a les dades personals de l'afectada i la seva filla que sí es puguin cancel·lar, s'hauran de bloquejar i, si escau, suprimir. Respecte les dades bloquejades, l'Entitat ha d'abstenir-se de seguir realitzant qualsevol tractament, però aquestes dades continuen disponibles, si és necessari, per a les administracions públiques, els jutges i els tribunals que les poguessin requerir, als efectes oportuns.

L'Entitat ha de donar sempre una resposta a qualsevol persona, en concret, a l'afectada que exercita el dret de cancel·lació, independentment que la cancel·lació sol·licitada sigui o no procedent (article 32.2 RLOPD).

Barcelona, 3 de juliol de 2015